

Savukosken kunta

KOTOUTTAMISOHJELMA 2023 - 2025

Sisällys

1.	JOHDANTO.....	2
1.1.	Lakimuutoksia kotoutumiseen	2
1.2.	Kotouttamisohjelma Savukoskella	3
2.	Käsitteitä.....	3
3.	Kotoutumisen edistäminen	4
4.	Maahanmuuttajien alkukartoitus ja ohjaus	5
5.	Henkilökohtainen kotoutumissuunnitelma.....	6
6.	Suomen kielen koulutuksen järjestäminen Savukosken kunnassa	7
6.1.	Muu koulutus.....	8
7.	Maahanmuuttajien palvelut Savukoskella	8
8.	Kolmannen sektorin toiminta.....	9
9.	Kotouttamisohjelman käsittely, seuranta ja päivitys	9
10.	Tiedottaminen	9
11.	Tavoitteita.....	9
12.	Hyödyllisiä linkkiä	12

1. JOHDANTO

Vuonna 1999 tuli voimaan laki maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta. Lakia on muutettu useasti 2000-luvulla maahanmuuton syiden muuttuessa. Nykyinen Laki kotoutumisen edistämisestä (1386/2010) tuli voimaan 2011 ja lain tarkoituksena, yksilötasolla, on tukea ja edistää kotoutumista ja maahanmuuttajan mahdollisuutta osallistua suomalaisen yhteiskunnan toimintaan. Lisäksi lain tarkoituksena on edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien kesken. Kotouttamislaki koskee kaikkia Suomessa asuvia maahanmuuttajia, joilla on ulkomaalaislain (301/2004) mukainen oleskelulupa, rekisteröity oleskeluoikeus tai oleskelukortti.

Kotouttamislain lisäksi kotouttamisohjelman laadintaa ohjaa yhdenvertaisuuslaki (1325/2014), jonka mukaan viranomaisen tulee kaikessa toiminnassaan edistää yhdenvertaisuutta tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti sekä vakiinnuttaa sellaiset hallinto- ja toimintatavat, joilla varmistetaan yhdenvertaisuuden edistäminen asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa. Viranomaisten tulee erityisesti muuttaa niitä olosuhteita, jotka estävät yhdenvertaisuuden toteutumista. Ketään ei saa syrjiä iän, etnisen tai kansallisen alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden, sukupuolisen suuntautuneisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Kotouttamistyöhön kuuluu tiedotus, ohjaus ja perehdytys yhteiskuntaan, alkukartoitusten ja kotoutumissuunnitelmien laadinta sekä kokonaisvaltainen kotoutumisen edistäminen yhteistyössä muiden viranomaisten vapaaehtoistoimijoiden sekä asiakkaiden itsensä kanssa. Tiedon lisääminen kulttuurisesta moninaisuudesta, vaikuttaminen asenteisiin sekä onnistuneiden monikulttuuristen toimintakokemusten jakaminen on osa kunnan toimintojen suunnittelua ja toteutusta.

1.1. Lakimuutoksia kotoutumiseen

Vuoden 2023 alkupuolella lakia kotoutumisen edistämisestä (1386/2010) muutettiin kahdella eri lakimuutoksella. Laki kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta (936/2022) säättää hyvinvointialueiden roolista kotoutumislaissa. Muutokset liittyvät sosiaali- ja terveystalveluiden järjestämisvastuun siirtymiseen kunnilta hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Kotoutumislain lisäksi muutettiin valtioneuvoston asetusta kotoutumisen edistämiseen liittyvien kunnan ja hyvinvointialueen kustannusten korvaamisesta valtion varoista (VNA 1393/2011). Asetusta muutettiin valtioneuvoston asetuksella 975/2022 1.1.2023 lukien. Laki kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta (1083/2022) mukaan kotikunnan saaneet tilapäistä suojelua saavat henkilöt ovat kotoutumislain korvausten, kuntaan osoittamisen ja alaikäisenä ilman huoltajaa tulleiden palveluiden piirissä. Laki tuli voimaan 1.3.2023.

Myös kotoutumislakia ollaan uudistamassa: kotoutumislain kokonaisuudistusta koskeva hallituksen esitys on annettu eduskunnalle 6.10.2022. Lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1. 2025, samanaikaisesti työvoimapalveluudistuksen kanssa. Tässä tulevassa työ- ja elinkeinopalvelujen uudistuksessa tullaan siirtämään työllisyyspalvelut työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille. Uuden kotoutumislain tavoitteena on parantaa maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen edellytyksiä jo kotoutumisen alkuvaiheessa. Uusi laki vahvistaisi kuntien vastuuta kotoutumisen edistämisestä ja pakolaisten vastaanotosta. Lakiesityksessä kotoutumista edistävät palvelut esitetään järjestettäväksi osana kunnan kotoutumisohjelmaa sekä muina palveluina, joita ovat kunnan, hyvinvointialueen ja Kelan palvelut sekä järjestöjen, yhdistysten ja yhteisöjen toiminta. Uuteen kotoutumislakiin on tulossa myös säädöksiä uusista valtakunnallisista kotoutumisen

edistämisen tietojärjestelmäpalveluista. Kunnille esitetään velvollisuutta käyttää uutta kotoutumisen valtakunnallista asiakastietojärjestelmää kotoutumispalvelujen toimeenpanossa.

1.2. Kotouttamisohjelma Savukoskella

Savukosken kunnan kotouttamisohjelma nojaa Lapin maahanmuuttostrategiaan, jonka visiona on Lappi on koti kaikille. Lapin maahanmuuttostrategia 2030+ (LIITE 1) strategian kantavina päämäärinä on maahanmuuttaneiden juurtumien Lappiin, onnistuminen ja menestyminen yhdessä ja kaikkien kohtelevinen Kotoutumislain 32 §:n mukaan kunnan tai useamman kunnan yhdessä on laadittava kotoutumisen edistämiseksi ja monialaisen yhteistyön vahvistamiseksi kotouttamisohjelma, joka hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ja jota tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Kotouttamisohjelma koskee kaikkia eri perustein kuntaan tulleita maahanmuuttajia.

Kotouttamisohjelma otetaan huomioon kuntalain (410/2015) 110 §:n mukaista talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa. Kotoutumislain 33 pykälässä määritellään tarkemmin, mitä kunnan kotouttamisohjelma voi sisältää. Sen yhtenä keskeisenä tarkoituksena on sisältää suunnitelma siitä, miten kunnan yleiset palvelut toteutetaan maahanmuuttajille soveltuvina.

Tämä on Savukosken kunnan ensimmäinen kotoutumisohjelma ja on voimassa 2023-2024. Kuka? tekee tarvittaessa uuden kotouttamissuunnitelman.

Savukoskella oli 2021 ulkomaalaisia 0,7 % väestöstä. Tilastokeskuksen mukaan 31.12.2022 Savukoskella oli yhteensä 988 asukasta. Savukosken kunta solmi Lapin SPR:n ja Kemijärven Vastaanottokeskuksen kanssa ns. kuntamallisopimuksen, tilapäistä suojelua vaativien pakolaisten vastaanottamisesta 2022. Vastaanottokeskusten ja kuntien väliset kuntamallisopimukset ovat voimassa määräaikaisina 31.12.2023 saakka, jonka jälkeen niitä ei jatketa, sillä majoituksen poikkeusjärjestelyille ei ole enää tarvetta.

Savukoskelle tuli 2022 heinäkuussa seitsemän tilapäisen suojelua hakenutta henkilöä, he muuttivat täältä pois elo-syyskuun vaihteessa. Syyskuun lopulla tuli yhdeksän uutta tilapäistä suojelua hakenutta henkilöä ja tammikuussa 2023 yksi henkilö. Kesäkuussa 2023 oli kymmenen tilapäistä suojelua hakenutta henkilöä.

Tilapäistä suojelua hakenut henkilö voi hakea kotikuntaa merkintää, kun on asunut Suomessa vuoden. Mikäli henkilö ei hae kotikuntaa, hänet tullaan siirtämään vastaanottokeskukseen Migrin tilannekeskuksen päätöksellä.

2. Käsitteitä

Maahanmuuttaja on Suomeen muuttoperusteesta riippumatta muuttanut henkilö, joka oleskelee maassa muuta kuin matkailua tai siihen verrattavaa lyhytaikaista oleskelua varten myönnetyllä luvalla tai jonka oleskeluoikeus on rekisteröity taikka, jolle on myönnetty oleskelukortti.

Kotoutuminen tarkoittaa maahanmuuttajan ja yhteiskunnan vuorovaikutteista kehitystä, jonka tavoitteena on antaa maahanmuuttajalle yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja samalla, kun tuetaan hänen mahdollisuuksiaan oman kielen ja kulttuurin ylläpitämiseen.

Kotouttamisella tarkoitetaan kotoutumisen monialaista edistämistä ja tukemista viranomaisten ja muiden tahojen toimenpiteillä ja palveluilla.

Kotouttamisohjelma on kunnan suunnitelma, jolla edistetään kotoutumista ja monialaista yhteistyötä paikallistasolla. Ohjelman tulee sisältää suunnitelma tavoitteista, toimenpiteistä, voimavaroista sekä yhteistyöstä maahanmuuttajien kotouttamisessa sekä selvitys siitä, miten palvelut toteutetaan maahanmuuttajille soveltuvina. Ohjelma hyväksytään kunnanvaltuustossa ja sitä tarkistetaan vähintään

kerran neljässä vuodessa. Ohjelma otetaan huomioon kuntalain mukaista talousarviota ja – suunnitelmaa laadittaessa.

Kotoutumissuunnitelma on yksilöllinen tai perheen suunnitelma toimenpiteistä ja palveluista, joilla tuetaan mahdollisuuksia hankkia riittävä suomen tai ruotsin kielen taito sekä muita tarvittavia tietoja ja taitoja.

Kotoutumistuki on maahanmuuttajalle kotoutumissuunnitelman aikaisen toimeentulotuen turvaamiseksi tarkoitettu tuki. Kotoutumistuki muodostuu työmarkkina- ja/tai toimeentulotuesta.

Syrjäytyminen määritellään sosiaalipolitiikassa yleensä huono-osaisuuden kasautumiseksi. Tällä tarkoitetaan erityisesti syrjäytymistä koulutuksesta, tuotannosta, kulutuksesta ja sosiaalisesta yhteisöstä. Maahanmuuttajan syrjäytyminen tarkoittaa integroitumisen vastakohtaa ja tarkoittaa toisaalta maahanmuuttajan jäämistä valtayhteisön elämän ulkopuolelle ja toisaalta vieraantumista omasta kulttuuristaan.

Pakolainen on YK:n määritelmän mukaan henkilö, joka on kotimaansa ulkopuolella ja jolla on perusteltua aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi rodun, uskonnon, kansallisuuden, tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen tai poliittisen mielipiteen vuoksi. Pakolaisaseman saa henkilö, jolle jokin valtio antaa turvapaikan tai jonka UNHCR toteaa olevan pakolainen.

Paluumuuttaja on ulkomailla asunut henkilö, joka muuttaa takaisin synnyinmaahansa.

Toisen sukupolven maahanmuuttaja on Suomessa syntynyt maahanmuuttajan lapsi.

Kiintiöpakolainen on henkilö, jolle on myönnetty pakolaisstatus YK:N pakolaistoimiston puolesta. Hän saapuu maahan on valtion budjetissa vahvistetun pakolaiskiintiön puitteissa.

Kansainvälistä suojelua saava on henkilö, joka on saanut pakolaisaseman tai oleskeluluvan toissijaisen suojelun tai humanitaarisen suojelun perusteella.

Turvapaikanhakija on henkilö, joka pyytää suojaa ja oleskeluoikeutta vieraasta maasta. Turvapaikanhakijan pakolaisuus todetaan vasta hakemukseen annetulla päätöksellä, esim. humanitaarisin perustein tai suojelun tarpeen vuoksi.

Erityistoimenpiteitä tarvitseva maahanmuuttaja on henkilö, jonka tarve erityisiin tehostettuihin kotouttamistoimenpiteisiin perustuu sairauden, vamman tai muun syyn vuoksi alentuneen toimintakyvyn, perhetilanteen, iän, luku- ja kirjoitustaidottomuuden tai muun vastaavan syyn osoittamaan vaatimukseen.

Oleskelulupa on Suomen valtion henkilölle myöntämä määräaikainen tai pysyvä lupa asua maassa. Ulkomaalainen (pl. Pohjoismaiden kansalaiset sekä EU ja ETA-jäsenmaiden kansalaiset) tarvitsee oleskeluluvan voidakseen oleskella Suomessa yli kolme kuukautta. Oleskelulupa voidaan myöntää mm. seuraavien perustein: perheside Suomeen, opiskelu, työnteko, suomalainen syntyperä, paluumuutto Suomeen, humanitaariset syyt tai muu erityinen syy.

Tilapäinen oleskelulupa myönnetään ulkomaalaiselle, jonka tarkoituksena ei ole jäädä Suomeen pysyvästi. Lupa on uusittava määräajan päätyttyä. Tilapäiseen oleskelulupaan merkitään kirjaintunnus B.

Jatkuva oleskelulupa myönnetään ulkomaalaiselle, joka on tullut Suomeen pysyvässä maahanmuuttotarkoituksessa. Lupa on uusittava määräajan päätyttyä. Jatkuvaan oleskelulupaan merkitään kirjaintunnus A.

Pysyvä oleskelulupa myönnetään henkilölle, joka on oleskellut Suomessa yhtäjaksoisesti jatkuvalla oleskeluluvalla neljä vuotta. Oleskelun syy tai muut erityiset syyt voivat aiheuttaa poikkeuksia oleskeluaikaan. Lupa myönnetään toistaiseksi eikä sitä tarvitse uusida. Pysyvään oleskelulupaan merkitään kirjaintunnus P.

Vastaanottokeskus on paikka, joka tarjoaa asuinpaikan turvapaikkaa hakeville. Vastaanottokeskus järjestää lakisäätöiset vastaanottopalvelut turvapaikanhakijoille.

3. Kotoutumisen edistäminen

Kotouttamislain mukaan kunnalla on yleis- ja yhteensovittamisvastuu maahanmuuttajien kotouttamisen kehittämisessä. Kunnan on huolehdittava siitä, että kunnan palvelut soveltuvat maahanmuuttajille. Työ- ja

elinkeinoministeriö vastaa mm. kotouttamispolitiikan yleisestä kehittämisestä, suunnittelusta ja ohjauksesta. ELY-keskusten vastuulla on kotouttamisen alueellinen kehittäminen, yhteistyö, yhteensovittaminen ja tukeminen mm. kuntien ja TE-toimistojen ohjaus ja neuvonta. Kunta ja TE-toimisto vastaavat yhdessä kotoutumista edistävien palvelujen järjestämisestä ja niihin ohjaamista. Kunta voi tehdä ELY-keskuksen kanssa sopimuksen maahanmuuttajien kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä. Hyvinvointialue vastaa maahanmuuttajien tarvitsemista sosiaalipalveluiden järjestämisestä. Kotoutumislain (7 §) mukaan maahanmuuttajien tulee saada tietoa oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan, saatavilla olevista palveluista sekä kotoutumistoimenpiteistä. Varhainen tiedon saanti edistää kotoutumista.

Savukosken kunnassa kotoutumista edistetään:

1. Tiedottamalla maahanmuuttajille heidän oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan suomalaisessa yhteiskunnassa ja ohjaamalla heidät saatavilla oleviin palveluihin
2. Tukemalla suomen kielen opiskelua
3. Kannustamalla kuntalaisia ottamaan maahanmuuttajat mukaan arkipäiväiseen toimintaan
4. Osallistamalla maahanmuuttajat yhteiskunnan taloudelliseen, poliittiseen ja sosiaaliseen elämään tasavertaisina
5. Tiedottamalla kuntalaisia maahanmuuttajien asioista

Kunnat ovat kotoutumislain mukaisesti oikeutettuja valtion maksamiin korvauksiin kotoutumispalveluiden järjestämisestä. Korvausten edellytyksenä on kotoutumislain mukaisesti tehty kunnan kotouttamisohjelma ja ELY-keskuksen kanssa tehty sopimus kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä. KEHA-keskus (ELY- keskusten ja TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus) korvaa kunnille vastaanoton kustannuksista:

- Pakolaisten vastaanottoon liittyvät korvaukset
- Paluumuuttoavustukseen liittyvät korvaukset
- Toimeentulotukeen liittyvät korvaukset

sekä seuraavia kustannuksia:

- entisen Neuvostoliiton alueelta tuleviin henkilöihin liittyvät kustannukset
- maahanmuuttajien alkukartoitusten toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset

Laskennallisten kustannusten korvaukset KEHA-keskus maksaa kunnille automaattisesti ilman erillistä hakemusmenettelyä. Jokaisesta vastaanotetusta henkilöstä maksetaan laskennallista korvausta siten, että

- yli 7-vuotiaan henkilön osalta 2300 euroa vuodessa
- ja enintään 7-vuotiaan henkilön osalta 6 845 euroa vuodessa (2022).

Korvausaika on neljä vuotta kiintiössä tulleista henkilöistä ja kolme vuotta turvapaikkamenettelyn kautta tulleista henkilöistä. Työ- ja elinkeinoministeriö rahoittaa kotoutumiskoulutusta ja opetushallinto valmistavaa opetusta. Oppivelvollisuusikäisten maahanmuuttajalasten määrä huomioidaan valtionosuuksissa.

4. Maahanmuuttajien alkukartoitus ja ohjaus

Maahanmuuttajien alkuvaiheen merkittävimmät palvelut ovat alkukartoitus, maahanmuuttajan kanssa laadittava kotoutumissuunnitelma (LIITE 2.) sekä kotoutumiskoulutus. Kotoutumiskoulutuksen vastuu on Lapin TE-toimistolla.

Savukosken kuntaan muuttava maahanmuuttaja tai -perhe saa asuntoasioiden järjestämisen yhteydessä maahanmuuttajan oppaan, Tervetuloa Suomeen. (LIITE 3.) ja kunnan kotouttamispalveluista kertovan esitteen yhteystietoineen (LIITE 4.). Esitteessä on ohje ottaa yhteyttä Savukosken kuntaan tai hyvinvointialueelle tai TE- toimistoon alkukartoituksen tekemistä varten. Tavoitteena on tukea maahanmuuttajan itsenäistä selviytymistä, toimintakykyä, osallisuutta ja ehkäistä syrjäytymistä. Perustiedon

antaminen asiakkaalle suomalaisesta yhteiskunnasta, palvelujärjestelmistä, työelämästä sekä yksilön oikeuksista ja velvollisuuksista auttaa häntä ymmärtämään elämänmuotoa Suomessa.

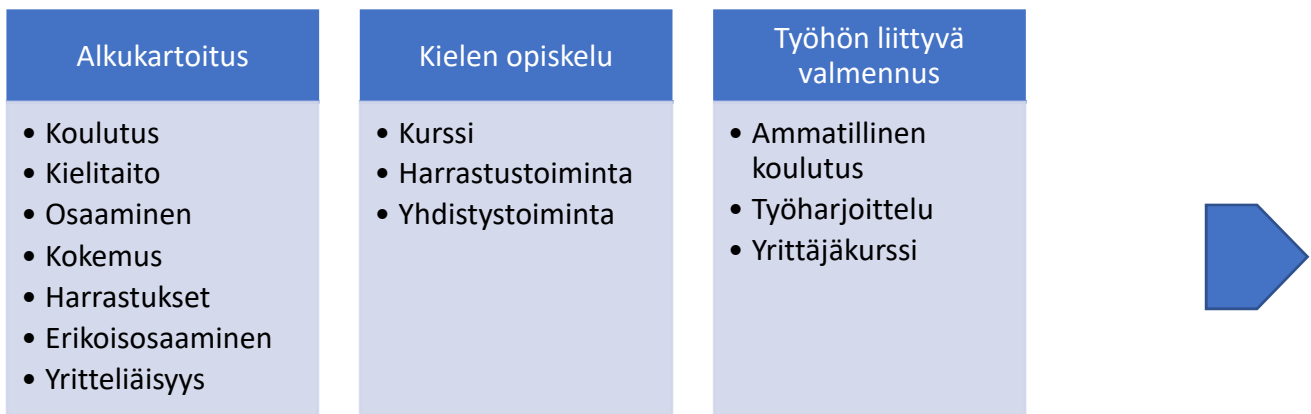
Jokaiselle ulkomaalaiselle/perheelle tehdään alkukartoitus ja – ohjaus, tarvittaessa eri alojen asiantuntijoiden yhteistyönä. Alkukartoituksessa arvioidaan alustavasti maahanmuuttajan työllistymis-, opiskelu- ja muut kotoutumisvalmiudet sekä kielikoulutuksen ja muiden kotoutumista edistävien toimenpiteiden ja palvelujen tarpeet. Alkukartoituksessa selvitetään tätä tarkoitusta varten tarvittavassa laajuudessa maahanmuuttajan aikaisempi koulutus, työhistoria, kielitaito sekä tarvittaessa muut työllistymiseen ja kotoutumiseen vaikuttavat seikat. Alkukartoitus käynnistetään kuukauden kuluessa asiakkuuden alkamisesta tai alkukartoitusta koskevasta pyynnöstä.

Työ- ja elinkeinotoimisto käynnistää alkukartoituksen maahanmuuttajalle, joka on työtön ja rekisteröityty työnhakijaksi työ- ja elinkeinotoimistoon julkisesta työvoimapalvelusta annetussa laissa (1295/2002) säädetyllä tavalla. Kunta käynnistää alkukartoituksen maahanmuuttajalle, joka saa muuten kuin tilapäisesti toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) mukaista toimeentulotukea. Työ- ja elinkeinotoimisto tai kunta voi käynnistää alkukartoituksen myös sitä pyytäneelle muulle maahanmuuttajalle, jos tämän arvioidaan sitä tarvitsevan.

Työ- ja elinkeinotoimisto tai kunta, joka on järjestänyt alkukartoituksen, ohjaa maahanmuuttajan tarvittaessa saamaan muun viranomaisen tai palvelujen järjestäjän palveluita. Ohjaamisessa on tehtävä yhteistyötä palvelujen järjestäjän kanssa. Alkukartoituksen perusteella työ- ja elinkeinotoimisto tai kunta arvioi, tarvitseeko maahanmuuttaja lain 11 §:ssä tarkoitetun kotoutumissuunnitelman. Kotoutumissuunnitelman tarvetta arvioitaessa kiinnitetään huomiota siihen, tarvitseeko maahanmuuttaja kotoutumiskoulutusta, omaehtoista opiskelua tai muita tässä luvussa tarkoitettuja toimenpiteitä kotoutumisensa tueksi. Kunta on oikeutettu 700 euron korvaukseen jokaisesta tekemästään alkukartoituksesta, joka on ko. henkilölle ensimmäinen.

5. Henkilökohtainen kotoutumissuunnitelma

Kotoutumissuunnitelmasta tulee käydä ilmi maahanmuuttajan/perheen tarpeisiin räätälöidyt toimenpiteet ja aikataulut Savukosken kunnassa ja Suomessa, jotta kotoutuminen sujuisi mahdollisimman nopeasti. Suunnitelmassa olevat toimenpiteet perustuvat yhdessä tehtyyn alkukartoitukseen ja – keskusteluun. Tilannetta seurataan säännöllisesti ja päivitetään tarpeen mukaan.

TYÖELÄMÄ; kunta, valtio, hanke, yksityissektori, yrittäjä, 3. sektori

Kotoutumissuunnitelma on maahanmuuttajan yksilöllinen suunnitelma niistä toimenpiteistä ja palveluista, joiden tarkoituksena on tukea maahanmuuttajan mahdollisuuksia hankkia riittävä suomen kielen taito sekä muita yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja sekä edistää hänen mahdollisuuksiaan osallistua yhdenvertaisena jäsenenä yhteiskunnan toimintaan. Suomen tai ruotsin kielen opiskelun lisäksi kotoutumissuunnitelmassa voidaan sopia maahanmuuttajan oman äidinkielen opetuksesta, yhteiskuntaan perehdyttävästä opetuksesta, luku- ja kirjoitustaidon sekä perusopetusta täydentävästä opetuksesta, kotoutumiskoulutuksesta ja muista kotoutumista yksilöllisesti edistävästä toimenpiteistä.

Ensimmäinen kotoutumissuunnitelma on laadittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua ensimmäisen oleskeluluvan tai oleskelukortin myöntämisestä taikka oleskeluoikeuden rekisteröimisestä ja laaditaan enintään yhden vuoden ajaksi. Maahanmuuttajan kotoutumissuunnitelman kesto määräytyy yksilöllisesti hänen omien tavoitteidensa, työ- ja koulutushistoriansa sekä hänelle suunniteltujen ja tarjottujen toimenpiteiden perusteella.

Kunta ja työ- ja elinkeinotoimisto laativat kotoutumissuunnitelman yhdessä maahanmuuttajan kanssa. Työ- ja elinkeinotoimisto sopii kotoutumissuunnitelmassa maahanmuuttajan kanssa koulutuksesta, työnhausta ja sen tavoitteista sekä työnhakua tukevista ja työllistymistä edistävästä toimenpiteistä ja palveluista. Perustellusta syytä kunta ja maahanmuuttaja tai työ- ja elinkeinotoimisto ja maahanmuuttaja voivat kuitenkin laatia kotoutumissuunnitelman keskenään. Kunta tai työ- ja elinkeinotoimisto käynnistää alkukartoituksen perusteella kotoutumissuunnitelman laatimisen. Kotoutumissuunnitelma ja maahanmuuttajalle laaditut muut asiaan liittyvät suunnitelmat on sovittava yhteen. Kotoutumissuunnitelman mukaiset toimenpiteet toteutetaan tarvittaessa monialaisena yhteistyönä.

Kunta sopii kotoutumissuunnitelmassa maahanmuuttajan kanssa kotoutumista ja työllistymistä edistävästä kunnan palveluista tai muista toimenpiteistä, jos maahanmuuttaja ei terveydentilansa, ikänsä, perhesyiden taikka näihin rinnastettavien syiden vuoksi voi osallistua kotoutumista tukeviin työvoimapolitiisiin toimenpiteisiin. Maahanmuuttaja ohjataan hakeutumaan yksilöllistä tarvettaan vastaavaan koulutukseen tai muuhun kotoutumista ja työllistymistä edistävään toimenpiteeseen kuukauden kuluessa kotoutumissuunnitelman laatimisesta.

Jos maahanmuuttaja kieltäytyy ilman pätevää syytä kotoutumissuunnitelman laatimisesta, sen tarkistamisesta tai osallistumasta kotoutumissuunnitelmassa yksilöidysti sovittuun toimenpiteeseen, hänen oikeuttaan kotoutumistukena maksettavaan etuuteen voidaan rajoittaa siten kuin työttömyysturvalaissa (1290/2002) säädetään tai alentaa siten kuin toimeentulotuesta annetussa laissa säädetään. Kunnan ja työ- ja elinkeinotoimiston on seurattava kotoutumissuunnitelman toteutumista. Kunnan on tarkistettava kotoutumissuunnitelma maahanmuuttajan palvelutarpeen mukaisesti tai vähintään kerran vuodessa.

6. Suomen kielen koulutuksen järjestäminen Savukosken kunnassa

Kielen oppiminen on sujuvan kotoutumisen edellytys. Savukosken kunnassa tai tarpeiden mukaan kunta- tai muuna yhteistyönä pyritään järjestämään suomen kielen opetusta riippuen kohderyhmästä, tarpeista sekä käytössä olevista resursseista. Alle kouluikäisillä lapsilla päivähoito toimii luontaisena ”kielikylpynä”, joten päivähoiton järjestäminen on oleellinen osa lapsen kotoutumista ja kielen omaksumista. Kielen oppimisen kohderyhmät jakautuvat seuraavasti: -

- Varhaiskasvatus- sekä esikouluikäiset (Savukosken kunnan varhaiskasvatussuunnitelma)
- Kouluikäiset perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti
- Työttömät työnhakijat, jotka ovat TE-toimiston asiakkaina
- Työperäiset maahanmuuttajat (työnantaja ja kunta)

6.1. Muu koulutus

Koulutuskeskus Redu tarjoaa maahanmuuttajille koulutusta muun muassa hankkeiden ja yksittäisten työvoimakoulutusten kautta. Lisäksi ammatilliseen koulutukseen valmentavassa VALMA-koulutuksessa on maahanmuuttajia erityisesti tukevia sisältöjä. Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava TELMA-koulutus taas on suunnattu opiskelijoille, jotka tarvitsevat vamman tai sairauden vuoksi laaja-alaista tukea. TELMA-koulutuksessa opiskellaan arjen taitoja.

Eduro tarjoaa asiakkailleen hyvinvointia tukevia, toiminta- ja työkykyä edistäviä sekä työelämälähtöisiä osaamisen vahvistamisen palveluja. Lisäksi Eduro tarjoaa työllistämisen ja työllistymisen tukemisen palveluja. Maahanmuuttajille soveltuvat palvelut ovat työ- ja toimintakyvyn arviointi, kuntoutuksen eri muodot sekä työelämälähtöiset osaamisen vahvistamisen sekä tuettu työllistämisen palvelut. Lisäksi hyvinvointia tukevat osallisuuspalvelut ovat myös maahanmuuttajien käytössä

7. Maahanmuuttajien palvelut Savukoskella

Kunnassa on nimetty maahanmuuttajien ja pakolaisten asioista vastaava henkilö. Maahanmuuttaja tulee kuntaan työn, parisuhteen tai jonkin muun syyn takia ennakoimattomasti. Käytännössä ELY-keskus tiedustelee, voiko kunta ottaa vastaan pakolaisen. Maahanmuuttotyön yhdyshenkilö auttaa asunnon hankkimisessa ja tarvittaessa asunnot kalustetaan valmiiksi. Ensimmäisinä päivinä avustetaan käytännön asioissa: koulun / päivähoiton aloittaminen, TE-toimiston yhteys, asiointi Kelalle, pankkitilin avaaminen sekä muussa opastamisessa. (Infopankki.fi tietoa elämästä ja asumisesta Suomessa)

Savukosken kunta pyrkii järjestämään kunnassa asuville maahanmuuttajille tarpeenmukaiset palvelut. Tarkoituksena ei ole luoda rinnakkaispalveluita, vaan tehokkaan alkuohjauksen avulla saada maahanmuuttajat käyttämään samoja palveluita kuin muutkin kuntalaiset. Seuraavissa kunnan palveluissa on erityisesti huomioitava maahanmuuttajan kielitaidon tai suomalaisen yhteiskunnan tuntemisen vähäisyys tai puute.

- Asumisen ja asunnon järjestämiseen saa tietoja saa tekniseltä toimistolta.
- Päivähoito

Maahanmuuttajalapsella on oikeus tarpeenmukaiseen alle kouluikäisten lasten päivähoitoon. Tarkempia tietoja antaa varhaiskasvatuspäällikkö.

- Esi- ja perusopetus

Maahanmuuttajalapsella on oikeus tarpeenmukaiseen esiopetukseen. Perusopetuslain 25 §:n mukaan Suomessa vakinaisesti asuvat lapset ovat oppivelvollisia. Tarkempia tietoja antaa koulusihteeri ja sivistysjohtaja-rehtori.

Sosiaali- ja terveystyö, hyvinvointialue; tarkempia tietoja saa p. +35840 8319833.

Maahanmuuttajalla on oikeus tarpeenmukaisiin sosiaali- ja terveystyöihin riippuen kansalaisuudesta, oleskelun syystä ja kestosta; oikeus palveluihin ja käytännöt esim. EU-kansalaisten ja EU:n ulkopuolelta tulevien suhteen on selvitettävä tapauskohtaisesti. Sosiaalipalvelut käsittävät toimeentulotukiasiat, aikuissosiaalityön, lastensuojeluasiat ja muun perheen arjen suoriutumiseen tarvittavan tuen. Toimipiste on kunnanvirastolla. Lisäksi kotipalvelu, palvelukoti ja hoivaosasto kuuluvat sosiaalipalveluihin. Terveystyö käsittävät terveystyön (lasten- ja äitiystyö, kouluterveydenhuolto, aikuisneuvonta), sairaanhoidon, lääkinnällisen kuntoutuksen ja hammashuollon. Työperäisten maahanmuuttajien terveystyö hoidetaan pääosin työterveyshuollossa. Terveystyö ovat Savukoskella/Pelkosenniemen

terveysasemalla, Sodankylän Sopukassa (ilta/yöpäivystys) ja Rovaniemellä keskussairaalassa. Vapaa-aikapalvelut ja harrastukset

Vapaa-aikapalvelut on tarkoitettu kaikille kuntalaisille. Tarkempia tietoja saa liikuntasihteeriltä, vapaa-aikaohjaajalta ja kulttuurisihteeriltä.

- Vanhusten palvelut; kotouttamissuunnitelma laaditaan tarvittaessa myös vanhuksille. Vanhuksille pyritään järjestämään toimintaa esim. kolmannen sektorin toimijoiden ja/tai seurakunnan kanssa. Mahdollisuuksia järjestää esim. kerhotoimintaa, joka sisältää yhteiskuntatietoutta ja samalla tuettaisiin sosiaalisten suhteiden syntymistä ja kielitaidon kehittymistä.

Kirjastopalveluilla on tärkeä sivistystehtävä ja kirjaston kautta voi tutustua suomalaiseen kulttuuriin.

8. Kolmannen sektorin toiminta

Kolmannella sektorilla tarkoitetaan järjestöjä, säätiöitä ja osuustoimintaa, joiden toiminta on voittoa tavoittelematonta ja yksityistä. Myös seurakunnan toiminta lasketaan kolmanteen sektoriin. Savukosken kunta koordinoi tehokkaasti kotoutumisen yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa.

9. Kotouttamisohjelman käsittely, seuranta ja päivitys

Kotouttamisohjelma käsitellään kunnanhallituksessa ja sen hyväksyy kunnanvaltuusto muiden ohjelmien tavoin. Kotouttamisohjelma tarkistetaan valtuustokausittain. Maahanmuuttajien tilannetta seurataan monialaisessa työryhmässä, jossa seurataan myös lasten ja nuorten hyvinvoinnin tilaa. Kyseisessä ryhmässä voisi olla edustettuina esim. poliisi, TE-keskus, srk, hyvinvointialueen edustajat ja kunnanviranomaisia.

10. Tiedottaminen

Maahanmuuttaja-asioista tiedottamisessa noudatetaan kunnan tiedottaminen strategiaa ja alueellisten sekä valtakunnallisten viranomaisten tiedottamisohjeita. Tiedottaminen toteutetaan yksilöllisyyden, tasa-arvon ja oikeudenmukaisuuden periaatteella, kunnioittaen sekä huomioiden salassapito- ja vaitiolovelvollisuudet. Tehokas tiedottaminen on oleellista kotoutumisen onnistumisessa. Tiedottaminen ulkomaalaisille tapahtuu kunnan nettisivujen, esitteiden ja lehdistön välityksellä sekä henkilökohtaisella tiedottamisella. Kunnan sisäisen tiedottamisen avulla pyritään sekä varmistamaan tiedonkulku kunnan sisällä että vaikuttamaan positiivisesti kunnan palveluksessa olevien asenteisiin maahanmuuttajia kohtaan. Ulkoisen tiedottamisen avulla annetaan tietoa palveluista ja maahanmuuttajien tilanteesta. Valmis ja hyväksytty kotouttamisohjelma on luettavissa kunnan kotisivulla www.savukoski.fi.

11. Tavoitteita

Kotouttamisohjelman päivittämistä varten kiinnitetään huomiota seuraaviin kohtiin

- Kotouttamisohjelma
  - o seurataan tavoitteita, tarvittaessa raportoidaan, seurataan korvauksia
  - o seurataan aktiivisesti koulutuksia ja uudistuksia

- kotouttamisen kehittäminen
- tiedonvälitys
- maahanmuuttajien kanssa toimivien tahojen keskinäisen vuorovaikutuksen ja yhteistyön kehittäminen
- Työelämään siirtyminen
  - työnantajayhteistyön kehittäminen
  - urasuunnittelu
  - henkilökohtainen tuki ja apu työllistymiseen
- Nuorten syrjäytyminen
  - - nuorten kotoutumisen tuleminen ja koulutus- ja työelämäpolun tukeminen
- Väestösuhteet
  - palveluja ja tapahtumia järjestävät yksiköt ottavat maahanmuuttajat ja hyvien väestösuhteiden edistäminen huomioon tapahtumia järjestäessä.
  - harrastustoiminnan kehittäminen
  - kehitetään kaksisuuntaista kansalais-, kerho-, ystävä-, vertaistuki- ja vapaaehtoistoimintaa
- Tiedottamista palveluista ja tapahtumista sekä monipuolistetaan tiedotuskanavia
  - tehostetaan tiedonkulkua eri toimijoiden kesken
  - selvitetään minkä viestintäkanavien kautta maahanmuuttajat parhaiten tavoittaa
  - kehitetään kriisiviestintää
- Maahanmuuttajien omat vaikuttamismahdollisuuden heitä koskevissa asioissa
  - maahanmuuttajan kuuleminen
  - mahdollisuus kertoa näkemyksiä kotouttamistyöstä
  - asiat, joissa maahanmuuttajia tulisi erityisesti kuulla

LIITTEET

LIITE 1. Lapin maahanmuuttostrategia 2030+

[Lappi – koti kaikille: Lapin maahanmuuttostrategia 2030+ \(doria.fi\)](http://doria.fi)

LIITE 2. HENKILÖKOHTAINEN KOTOUTUMISSUUNNITELMA

[tem584 fi henkilokohtainen kotoutumissuunnitelma.pdf \(windows.net\)](http://windows.net)

LIITE 3. TERVETULOA SUOMEEN -OPAS

[Tervetuloa Suomeen -opas on kotoutumislain mukainen tietopaketti - Työ- ja elinkeinoministeriön verkkopalvelu \(tem.fi\)](http://tem.fi)

LIITE 4. TERVETULOA SAVUKOSKELLE – Mihin otan yhteyttä

LAKILUETTELO

Ulkomaalaislaki (30.4.2004/301).

Saatavissa:

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2004/20040301?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=Ulkomaalaislaki%2830.4.2004%2F301%29%20>

Laki kotoutumisen edistämisestä.

Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2010/20101386>

Kotikuntalaki 11.3.1994/201.

Saatavissa:

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19940201?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=%20kotikuntalaki>

Sosiaalihuoltolaki 17.9.1982/710.

Saatavissa: [Kumottu säädös Sosiaalihuoltolaki 710/1982 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1982/19820710)

Laki toimeentulotuesta 30.12.1997/1412.

Saatavissa:

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971412?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=toimeentulo>

Yhdenvertaisuuslaki 20.1.2004/21.

Saatavissa:

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2004/20040021?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=yhdenvertaisuuslaki>

Perusopetuslaki

[Perusopetuslaki 628/1998 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](#)

12. Hyödyllisiä linkkiä

EU (2021) Euroopan komissio: Muuttoliike ja turvapaikka-asiat, [European Commission \(europa.eu\)](#).

Euroopan Unioni: Oikeusasiat ja perusoikeudet, [Oikeusasiat ja perusoikeudet | Euroopan unioni \(europa.eu\)](#)

Kotoutuminen.fi-verkkopalvelu [Kotoutuminen](#)

Kuntalaki (2015): 410, [Kuntalaki 410/2015 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](#)

LSKL (2021) Lapset SIB, Lastensuojelun Keskusliitto, [Lapset SIB | Lastensuojelun Keskusliitto \(lskl.fi\)](#)

Luetaanyhdessa.fi (2021), [Luetaan yhdessä -verkosto \(luetaanyhdessa.fi\)](#)

Maahanmuuttovirasto (2021) Tilastot, oleskeluluvat, [Tilastot — Maahanmuuttovirasto \(migri.fi\)](#)

OPH (2014) Peruskoulun opetussuunnitelman perusteet [Haku | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

OPH (2021) Kotoutumisen tukeminen, [www.oph.fi/fi/tietoa-meista/kotoutumisen-tukeminen](#)

Poliisi (2021) Poliisi ylläpitää yleistä järjestystä ja turvallisuutta [Yleinen järjestys ja turvallisuus - Sisäministeriö \(intermin.fi\)](#)

Valtioneuvosto Kotoutumisen sanasto22.6.2021. [Kotoutumisen sanasto yhdenmukaistaa kotoutumiseen liittyvien käsitteiden käyttöä \(valtioneuvosto.fi\)](#)

TEM (2021) Selonteko kotoutumisen edistämisen uudistamistarpeista. [Valtioneuvoston selonteko kotoutumisen edistämisen uudistamistarpeista | Kotoutuminen](#)

Hyvät väestösuhteet koskettavat kaikkia, [Hyvatvaestosuhteet.fi - Yhdenvertaisuus](#)

YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus [YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus - Ihmisoikeusliitto](#)

YK (2021) Yhdistyneiden Kansakuntien alueellisen tiedotuskeskuksen kotisivut, [YK:n Länsi-Euroopan alueellinen tiedotuskeskus \(UNRIC\) verkkosivusto](#)